

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

JUTRA

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglasa sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Gospodarsko socialno stanje

naše banovine

Na včerajšnjem zasedanju banskega sveta je poročal načelnik oddelka za trgovino, obrt in industrijo dr. Mar. n. V tem poročilu se razodeva splošno gospodarsko, pa tudi socialno stanje v naši banovini. Pojavljajo se sicer znaki izboljšanja. Tudi lesna trgovina se je popravila. Na deželi pa je trgovina ostala skoro pretežno v dosedanjem stanju. Zanimivo je stanje v tujem prometu. Lansko leto se je število gostov zmanjšalo od 205.507 na 179.387, nočnin pa od 1.019.851 na 999.387. Morda je to nazadovanje pripisati statistiki, ki je bila v preteklem letu pomanjkljivejša kakor je bila ona za leto 1935. Razni kraji se na primer branijo celo uvrstitve v red tujkoprometnih krajev, ker se s tem avtomatično zviša zgradina za ves dotični kraj, pri čemer so prizadeti zlasti oni lišni posestniki, ki ne oddajajo sob tujcem. Pomanjkanje vodovodov, kanalizacije, kopališč, električne razsvetljave, slabe ceste in še druge neštete okoliščine so znatno ovirale razvoj tujkega prometa.

Gospodarsko socialno sliko v naši banovini so precej izpopolnila izvajanja banskega svetnika dr. Golie, ki je pred vsem razpravljaj o krizi in težkočah naše industrije. Naglašal je, da bo z onim zakonikom o najmanjših mezdah razlika v mezdah pri nas napram drugim delom naše države sicer nekoliko izravnana, da pa so pri slovenskih industrijah mezde v vsej državi še najbolj urejene. Dotaknil pa se je tudi vprašanja krize, v kateri se je znašla naša premogovna industrija in sicer predvsem radi znižanja državnih naročil. Nujno je potrebno, da priskoči država na pomoč bratovskim skladnicam, saj morajo danes vzdrževati in podpirati veliko več članov, kakor je bilo tedaj, ko je naš delež na rudarski industriji v državi izkazoval še 43%, dočim morata danes 2½ delavca, ki nista niti polno zaposlena, vzdrževati še enega upokojenca. Ta kriza industrije se prepleta pa tudi z krizo našega podeželja, ki trpi radi prevelike razlike med kmečkimi ter industrijskimi cenami. V zvezi s tem vprašanjem je dr. Golia kot predstavnik slovenske industrije izrekel mnenje, da je tako po vsem svetu in ne samo pri nas ter da bi od ukinitve carin za industrijske izdelke ne imel naš kmet nikakršnih koristi. Slejkoprej postaja vse aktualnejši problem industrializacije naše pokrajine, kar je važno tudi za našo kmečko prebivalstvo, ki mora uvideti, da je vsebolj navezano na domači konzumi svojih pridelkov. V teku zadnjih debat v banskem svetu se je v splošnem izluščilo nepovoljno gospodarsko socialno stanje, v katerem se nahaja naša banovina. Danes je banski svet svoja razpravljanja nadaljeval in sicer o proračunskih dohodkih ter nekaterih drugih aktualnih zadevah ter bo proračunsko zasedanje danes najbrže zaključeno.

Pabecki

TRENJA V GASILSKI ČETI.

»Del. politika« od 20. t. m. poroča: »Priprave za nov občni zbor požarne čete. Kot znano, je gasilska župa razveljavila občni zbor mariborske požarne čete, ker ni bil pravilno sklican. Odgovorna za nepravilno sklicanje občnega zbora je stara uprava, ki je sedaj zopet prevzela funkcije in jih bo vodila do novega občnega zbora. Zdi se, da bo tudi novi občni zbor potekel v znamenju nasprotstev med staro upravo in opozicijo, ki ima večino.

Pred dalekosežnimi odločitvami v Poljski

Radikalno nacionalističen program nove vladne fronte

VARŠAVA, 20. februarja. Oblikovanje nove vladne organizacije je stopilo v svoj zaključni stadij. Na zborovanju legionarske zveze je sporočil polkovnik Koc, najintimnejši sodelavec Rydz Smyglija, nekatere zaupne podatke o novem programu, ki bo do ponedeljka razglašen. Razglasitev se bo izvršila na zelo svečan način. Po informacijah so Kocove navedbe identične z izjavo, ki jo je dal sejski podmaršal polkovnik Miedzynski v parlamentarnem diskusijskem klubu o organizaciji vladne fronte. V mislu te izjave gre za ideološko osnovo radikalnega nacionalizma, na katerem naj bi slonela organizacija nove vladne fronte. Napovedal je, da se bo židovska manjšina drugače tretirala kakor pa ukrajinska ali pa beloruska. Izseljevanje židov iz Poljske se mora pospešiti. Napram beloruski in ukrajinski manjšini se bo vladna fronta zadržala v vlogi starejšega brata. Kar se tiče nemške in ruske manjšine je izjavil, da gre za pretežno tuje elemente, ki so se naselili v Poljsko v času, ko se je nahajala pod ruskim jarmom. V novo vladno fronto bodo lahko vstopile vse stranke brez ozira na to, če so pripadnice ali nasprotnice politike pokojnega maršala Pilsudskega. Tudi je izjavil, da bodo oni, ki ne bi hoteli prostovoljno pristopiti vladni politični organizaciji, k temu lahko prisiljeni. V tej izjavi vodilnega predstavnika poljske politike se kaže, da se v Poljski pripravljajo dalekosežne politične odločitve in da se bo v Poljski z razglasitvijo novega programa vladne struje povdaril oziroma uvedel strogo nacionalistični kurz.

Beneš v Beograd, italijanski kralj v Budimpešta

PRAGA, 20. februarja. »Lydove Noviny« poročajo, da bo predsednik dr. Beneš obiskal Beograd. Dan obiska še ni določen ter se domneva, da bo posetil Beograd začetkom meseca aprila ali maja ter je njegov obisk odvisen od datuma zborovanja Male antante.

BUDIMPEŠTA, 20. februarja. Napove-

dani obisk italijanskega kralja v Budimpešti bo meseca maja. To je sklepali iz sporočila vodje magistratnega oddelka za javna dela na seji občinskega sveta, da se morajo dela za razširjenje takozvanega margaretskega mostu pospešiti, ker prispe italijanski kralj meseca maja v Budimpešto.

Nova podežavljenje francaskih tvaenic

PARIZ, 20. februarja. Havas poroča: Po poročilu letalskega ministrstva je predsednik republike Albert Lebrun podpisal dekrete, s katerimi se podražljajo tvornice »Lyori Oliver« v Argenteuilleu, »Aero- France« v Toulousu in aerodrom v Cannesu.

PARIZ, 20. februarja. V tukajšnjih opozicijskih krogih upajo, da bo v zvezi s Flandinovo interpelacijo o splošnem političnem položaju s posebnim ozirom na finančno stanje Francije uspela generalna

ofenziva proti Blumovi vladi. Splošno prevladuje prepričanje, da pripravlja Blumova vlada nove reforme z izrazito socialističnimi tendencami, kakor je na primer oblikovanje nacionalnega delavskega fonda, nacionalizacija zavarovalnih družb ter vseh temeljnih industrij, kakor je rudarska, transportna ter industrijska. Vendar pa bi te reforme prišle v poštev šele po svetovni izločbi v Parizu, radi česar sedaj Blumova vlada miruje.

Hitlerjev poziv Schuschniggu

DUNAJ, 20. februarja. Nemški zunanji minister von Neurath, ki prispe v ponedeljek na Dunaj, nosi s seboj osebni poziv

kancelarja Hitlerja kancelarju dr. Schuschniggu, da ga poseti v Berchtesgaden.

59 novih polkov v Nemčiji

LONDON, 20. februarja. Havas poroča: Današnji »Manchester Guardian« piše v zvezi z vojaškim položajem Nemčije, da je koncem leta 1935 doseglo stanje nemškega stalnega vojaškega kadra pol milijona ljudi, dočim se sedaj to število približuje 800.000 oboroženih. List zatrjuje, da je bilo v Nemčiji v zadnjem času formiranih deset novih zborov, in je bilo radi tega formiranih tudi 15 novih divizij pehote s skupno 65 polki, katerih število se sedaj zviša na 100 polkov. Število topniških polkov pa je v istem času naraslo od 43 na 67. Sedaj se oblikuje še novi korpus.

Naši nepremičninski lastniki v Italiji prosijo za zaščito

SPLIT, 20. februarja. Že v oktobru lanskega leta je italijanska vlada razpisala prisilno posojilo, ki se ima poravnati v dobi 25 let. K temu prisilnemu posojilu so obvezane vse fizične in juridične osebe, ki posedujejo na teritoriju italijanske države nepremičnine v vrednosti 10.000 lir. Precej naših državljanov ima v Italiji

svoje nepremičnine in zahteva sedaj italijanska vlada tudi od njih, da se odzovejo temu posojilu. Skupina naših prizadetih državljanov je sedaj naslovila na zunanje ministrstvo spomenico, v kateri se zahteva, da se njihovi interesi zaščitijo.

bo nastopila še ostrejša proti sedanjemu odboru, ki niti občnega zbora ni pravilno sklical in s tem dokazal, kako zna vršiti svoje posle.

SLOVENIJA JE PASIVNA POKRAJINA. Narodna skupščina je včeraj nadaljevala razpravo o proračunu. Zanimanje je bilo precej veliko. Ljubljanski poslanec

dr. Riho Fux se je v svojem govoru zavzemal za široko samoupravo in javne nameščence. Tudi naj bi se upokojenci izenačili. Državni nameščenci so v takšnem položaju, da je neobhodno potrebno zvišanje plač, ki bi bilo v skladnosti z življenjskimi potrebščinami. Slovenija je pasivna pokrajina in je dolžnost države, da pomaga. Sledili so še govori drugih narodnih poslancev ter je nekajkrat prišlo do incidentov. Narodni poslanec Željko- vič je govoril o razmerah v Bosni, narodni poslanec Došen pa o razmerah v Vojvodini.

MRTVI.

Uradni podatki pravijo: »Od 31. decembra 1936 do 31. januarja 1937 je padlo v operacijah in policijskih akcijah v Abesiniji 76 vojakov in 45 delavcev. Med temi sta dva oficirja in dva pilota. Nekaj jih je podleglo vsled nesreč in bolezni. Celokupno število žrtev od 1. januarja 1936 do 1. januarja 1937 je znašalo 1981 in sicer 1336 jih je padlo v bojih, 153 jih je podleglo ranam, 27 pa jih je izginilo. Od začetka vojne, t. j. od 3. oktobra 1936 pa do 31. januarja 1937 je znašalo število žrtev 3497. To so seveda uradne številke.«

PO BREZNIKU NI PRAVILNO.

V zadnji številki »Pohoda« beremo: »Pred kratkim časom je bivši referent v ministrstvu prosvete nadziral šole v Kamniškem srezu. Ob tej priliki je g. E. iznesel gotove konstatacije, katere nam do sedaj niso bile znane. Tako je v nekem kraju v nižjem razredu osnovne šole pregledoval zvezke, v katerih so bile šolske in domače naloge ter naletel ob tej priliki tudi na nalogo o blagopokojnem Viškem kralju Aleksandru I. Ujeditelju. Toda glej grozo in strah, na svoje največje presenečenje je ta gospod našel, da so otroci v svojih nalogah pisali Kralj Mučenik z velikimi črkami, kar ga je tako revoltiralo, da je nadržal dotično učno moč, češ, da je tak pravopis po Brezniku nepravilen, ter se mora v bodoče pisati Kralj Mučenik samo z malimi črkami. Ni naš namen, da se spuščamo v debato, koliko je ena ali druga stvar pravilna, čudimo se pa, da si gotovi ljudje, ki so prešli že vse politične struje in tabore in katerih marksistično usmerjene knjige mora razveljavljati celo sam gospod dr. Korošec kot notranji minister, imajo toliko smelosti, da se spodtikajo ob take stvari.«

KDO JE BOLJ KRŠČANSKI.

Ljubljanska »Nova pravda« piše: »Med Jugoslovansko strokovno zvezo kot predstavnicu krščansko-socialnega delavstva in novo Zvezo združenih delavcev (ZZD), organizacijo politične JRZ ali takozvano »Jugoras« se vodi že dalj časa srdita borba. Drug drugemu skušajo dokazovati, kdo je bolj krščansko in versko popolen in kdo je pravi predstavnik katoliške misli med slovenskim delavstvom. Vrše se ljute borbe na sejah, sestankih, v časopisju in celo s posebnimi brošurami. Ko se je lansko leto ustanovila ZZD, pa se je sodu izšlo dno, ker je ta organizacija pričela »kapirati« člane JSZ. Stvar postaja vedno bolj zanimiva in smo prav radovedni, v čigavo korist bo g. Škof odločil, oziroma katero izmed organizacij bo proglasil za pravo predstavnicu »katoliško mislečih delavcev in nameščenstva«. Ta borba je za nas in gotovo tudi za one, ki na javno moralo polagajo važnost, zato posebno zanimiva, ker nam na živem zgledu kaže, da globoko versko prepričanje človeka ali organizacijo še ne naredi za pravovernega člana sv. Cerkve. Vidimo, da je politika vendarle sila nad silami, celo nad duhovnimi.«

Kulturni razgledi

Koncert pianista R. Firkušnega — edinstven umetniški dogodek

Pravi veliki umetniki ne padajo kar tako izpod neba. Le prav na redko jih bolj ali manj naklonjena usoda dodeli posameznim narodom. Ena izmed zvezd, ki je bratskemu češkemu narodu zasijala na nebu glasbene umetnosti, je mladi češki pianist Ruda Firkušný. Ta izredni umetnik je že kot osemletni deček (roj. je 11. II. 1912 v Napajedlicah na Moravskem) zbudil s svojim samostojnim koncertom l. 1920 v Pragi veliko pozornost. Sledili so nastopi v čeških mestih, od leta 1926 naprej pa v raznih prestolnicah. Njegova slava je rasla in — danes je mladi Čeh umetnik svetovnega slovesa.

Takega se je pokazal tudi nam, ko je v sredo 17. februarja priredil v dvorani Grajskega kina klavirski koncert. Začel je z Bachom, čigar dve koralni predigrji je priredil Busoni. Prva, »Naj pride rešitev poganom« je mirna, mehka, pro-seča skladba, v drugi »Veselite se, ljubi kristjani« pa pride do izraza vesela živahnost. Najobširnejše delo tega visoko umetniškega večera je bila Chopinova Sonata v H-molu op. 58 (Allegro maestoso - Scherzo - Largo - Finale. Presto non tanto), v koji se odraža skladatelj v svoji polni pristnosti, demonski ognjevitosti, pa spet v tihi melanholiji. Smetana je v svoji »Sousedski« in v »Hulanu« (iz »Českých plesův«) sijajno izrazil pisano češko narodno barvitost. — Sukova »Humoreska« je drobno, a izvirno in zanimivo delce. Moderni češki skladatelj Martinů je bil zastopan s svojo energično ritmizirano »Polko«. »Toccata« Rusa Prokofjeva, enega izmed najznamenitejših predstavnikov mladoruske glasbe, je moderno delo, ki se od skrivnostnega »trkanja« razvija do divje neugnanosti in vpliva v svoji silni polnosti izredno močno. Liszt ima v svoji »Apparition« fino, globoko skladbo, njegov »Mephisto Valse« pa izraža v svojih sestavinah zdaj žarko, demonsko strast, zdaj zonet zapeljivo, vabečo sladkobo in uglajenost.

S tem je bil naznanjeni spored izrpan. Ker pa je občinstvo vztrajalo v burnem odobravanju, je slavni pianist dodal še Chopinov »Valček« v Des-duru, Beethovenovo »Toccato« (v priredbi prof. Kurza, pri kojem je Firkušný v praški mojsterski šoli študiral glasbo) in Chopinov »Nocturno«.

Toliko o izvajanih skladbah. Kaj pa naj rečemo o izvajanju in o umetniku samem? Saj človek ne najde dovolj nazornih in izraznih besed, s kojimi bi dosti jasno in dostojno označil vso umetniško veličino gostujočega pianista. Kdor se je znal dovolj globoko vtopiti v njegovo igro, je imel ta večer tak popoln užitek, kakršen se marsikomu izmed nas

ne bo nudi nikoli več ali vsaj kmalu ne. Tudi oni, ki jih je zanimala mogoče samo tehnika umetnika Firkušnega, so morali priti v polni, da, nepričakovani meri na svoj račun. Mnogi pianisti so samo ali vsaj prvenstveni virtuozji, ožiroma polagajo glavni pomen na čim popolnejšo in čim bolj izdelano klavirsko tehniko, pri čemer pa notranja globina in plemenita umetniška vrednost skladb in tudi doživetja bolj ali manj trpi. Firkušný je v tem pogledu do skrajne dosegljive mere vsestranski. Vso svojo neverjetno popolno umetniško izobrazbo, ki ji izrazita nadarjenost ter zavidljivo dognan glasbeni čut in okus, dajeta še posebnega poudarka in sijaja, združuje s tako bleščečo igro, da potegne vsakogar z ne premagljivo silo s seboj v kraljstvo čiste glasbe. Najtežje pianistovske probleme zmaguje s polno suverenostjo. Treba

je samo pogledati, kako mu prsti zdaj samo rahlo božajo tipke in izvabljajo mehke, lahne glasove, kako ti glasovi pod njegovimi rokami enakomerno naraščajo in postopoma prehajajo v polno opojnost in bučeče morje neugnanih padečih se akordov. Naj bo skladba iz te ali drugačne oblike in vrste, vsako izvaja s primerno ljubeznijo, občudovanja vrednim vživetjem in z nedosežno tehniko. In vsaki skladbi posveti svojo dušo.

Kaj naj še povemo? Prepričani smo, da ne bomo rekli preveč, če soglasno z izjavo glasbenega strokovnjaka trdimo, da od leta 1846, ko je v našem mestu koncertiral Liszt, pa do tega umetniškega večera Maribor še ni sprejel in poslušal takega pianista kakor je Ruda Firkušný, sin bratske češke zemlje. Zavest, da nas je s svojo umetnostjo očaral, naj mu bo obenem v nedeljeno, navdušeno priznanje in toplo zahvalo. Kakor so ponosni nani Čehi, tako smo ga veseli tudi Jugoslovenci, ki nam je kot svetovni umetnik slovanske krvi še posebno drag.

-n-s-

Gospodarska socialni problemi

Karteli in blagovne cene

Potrošniki smo zelo slabo poučeni, kako karteli višajo cene blagu. To izhaja odtod, ker ni pri nas prave kontrole kartelov. Do nedavno je sploh ni bilo; sedaj sicer je, a potrošniki, ki so za to najbolj poklicani, nimajo možnosti, da bi to vršili. Zato ni mogoče objaviti kartelskih cen v javnosti. Radi tega navajamo nekaj podatkov o kartelih v Čehoslovski. Po podatkih nekega strokovnjaka v karlovarškem listu »Narodna volja« prodaja kartelirana radijska industrija radijske prijemne aparate po 850 č. kron 1 kr. = 1.60 Din), dočim stane naprava aparata z materialom vred 70 kr. Če bi kateri preprodajalec prodajal aparat ceneje, je kaznovan z globo, prvič s 1000, drugič s 5000 kr., a tretjič se mu odvzame možnost prodaje teh aparatov. Proizvodnja ene radijske luči (lampe) stane 5 kr., prodaja pa se po 100 kr. Za avto-voz, ki se prodaja po 20.000 kr., porabi se materiala in delovne energije za 2000 kr. Proizvodnja 1000 kosov navadne opeke stane okrog 150 kr., prodajna cena pa je 240 kr. Za 100 kg sladkorja je tre-

ba 600 kg sladkorne repe po 12—15 kr. Za 100 kg sladk. pa se plača 620—640 kr.

Iz teh par primerov moremo razbrati, kakšne dobičke imajo razna kartelirana podjetja. Če je mogoča taka svoboda v Čehoslovski, ki je vendar splošno in tudi socialno boljše urejena, kako pa gre žito v klasje kartelom drugod! Poglejmo samo ceno našemu sladkorju, ki ga uvrščamo po hranilni vrednosti na tretje mesto. Zato pa mora narod varati samega sebe in nov naraščaj s saharinom. — Pridelovalci sladkorne pese so se združili v zadrage, da skupno branijo svoje interese proti sladkornim tovarnam. To-varne pa se branijo sklepati dogovore s temi zadrugami.

Zveza teh zadrug je nedavno sklicala kongres v Novi sad, kjer je bilo na dnevnem redu tudi vprašanje ustanovitve lastne zadrage za sladkor. Tako bi bil razbit sladkorni kartel, kar bi bil velik blagoslov za vse ljudstvo v državi.

Okno v svet

Kako sta se pravzaprav spoznala vojvoda Windsorski in Simpsonova

O prvem srečanju gospe Simpsonove s sedanjim vojvodo Windsorskim, tedanjim princem Valeškim, prinašajo sedaj nekateri časopisi zanimive navedbe. Bilo je leta 1931. Buckinghamka pala-

ča se koplje v blesku in lesku najdragocenejših toalet v pričakovanju sprejemov. Navzoča je vsa kraljeva družina. Kraljica Mary v oblačilu iz najtežje modre svile, okrašene z briljanti in deman-

ti, princesa Mary, harewoodska grofica, v beli svili z rožnatimi čipkami, v katerih so všiti dragoceni kameni. Kralj Jurij V. s svojimi tremi sinovi, princem Valeškim, vojvodom gloucestrskim in vojvodo Jurijem vsi v najlepših uniformah. Poleg njih se ziblje tudi stric kralja Jurija V., stari in osiveli vojvoda Connaughtski. Prostorna dvorana je podobna morju draguljev in zlata, med katerim valovi velika množica odličnih dam v najrazkošnejših toaletah. Vse dame nosijo obleke, katerih spodnji deli se vlečejo po tleh, kakor je to predpisano za vse sprejeme na angleškem dvoru. Vitki gospodje v zlatih uniformah vseh vrst angleške armade — pešcev, mornarjev in letalcev. Diplomati iz vseh delov sveta so tukaj zbrani v svojih slikovitih oblekah. Pogled po dvorani nam kaže edinstveno sliko bogastva in lepote. Od gospodov v dvorani sedi samo kralj Jurij V., medtem ko vsi ostali stoje prisostvujejo dvorskemu sprejemu odličnih osebnosti. V tem razpoloženju in v tem blesku se vrši predpisano predstavljanje in sprejemanje v bukinghamski palači.

Ob princu valeškem stoji njegov ded, stari vojvoda Connaughtski. Nenadno se skloni k svojemu nečaku in ga šepetaječe vpraša: »Ali bo danes kaj posebnega?« Valeški princ odvrne smehljaje: »Slišal sem, da bo med drugimi predstavljen tudi neka zelo privlačna Američanka, s katero se mislim nočjo še srečati.«

Še istega dne srečamo valeškega princa ob pozni uri v družbi neke dame Lady Furness. V tej družbi sta bila med gosti tudi gospod in gospa Simpsonova. Naslednjega dne sreča služkinja gospe Simpsonove na stopnicah vratarja, ki jo premosti s svojim pogledom, jo pokliče na stran in ji zašepče v uho: »Nocoj ste na imeli kraljevski obisk.« »Kako?« vpraša služkinja, ki očitno ni razumela vprašanja. »Mar mislite gospo Simpsonovo, ki se je predstavila na dvoru?« Vrtar se razburi nad tem odgovorom in pravi: »Ah kaj predstavljanje. Vidim, da res ničesar ne veste. Sinoči je spremljal naš valeški princ visoko gospodo pozno v noči domov. Pripeljal je Simpsonove s svojim vozom domov.«

Tedaj se je pričela ljubavna afera vojvode Windsorskega z gospo Simpsonovo.

NEGUŠEV TELESNI ZDRAVNIK — OBDOJEN.

Bivši negušev telesni zdravnik Jordan Širokov iz Trnovega v Bolgariji, ki je predaval lani v Mariboru in ki je opravljal šest let zdravniško službo na neguševem dvoru v Addis Abbebi, je bil te dni obsojen po nekem sofijskem sodišču radi mravnostnih prestopkov na 11½ let zapora, Širokov je že vnaprej slutil, kaj ga čaka v Bolgariji, in jo je še pred začetkom procesa ubral preko meje v Perzijo. Bolgarske oblasti bodo zahtevale, da jim ga Perzija izroči, tako da bo Širokov moral odsedeti svojo kazen v domovini.

Kulturni listek

Ob prvem slovenskem strokovno žurnalističnem delu

Vatovec Fran, dr.: 140 let slovenske žurnalistike. Ponatis iz Mariborskega Večernika Jutra. Samozaložba. Maribor 1937. 8°. 62 str.

Jubilejni spomini so za nas Slovence pomembni, ker nam kažejo ogromni kulturni razvoj, katerega smo dosegli v zadnjih 100 in 200 letih. Pri tem razkrivajo jubilejni spomini težko delo naših kulturnih pionirjev, ki so v najprimitivnejših prilikah pokrenili za svojo dobo državna podjetja ter jih z večjim ali manjšim uspehom tudi izvedli; na drugi strani pa se moramo pri teh jubilejih vedno spominjati tudi splošnega tehničnega napredka Evrope v zadnjih dveh stoletjih, kateri je prišel zelo v prid tudi slovenskemu kulturnemu razvoju, da se je usposobil v veliki zamudi dohiteti naprednejše velike narode.

Jubilej, ki nam odkriva pionirsko delo naših kulturnih prvoboriteljev in ki na drugi strani kaže evropski splošni razvoj v zadnjih stoletjih, je bila 140 letnica

Vodnikovih Ljubljanskih novic. Zgodovina našega časnikarstva je z literarnega, političnega in tudi splošnega kulturnega vidika že precej pojasnjena. Nismo pa še imeli do danes primera, da bi nekdo opisal zgodovino naših prvi listov z vidika žurnalizma. To nalogo si je zastavil dr. Vatovec, poklicni zgodovinar, kateri je izšel iz šole univ. prof. Ljudmila Hauptmanna in ki se je v naši zgodovini uveljavil s proučevanjem o srednjeveški kolonizaciji laškega okraja in upravnih razmer Dravske doline. Vatovec je proslavil 140 letnico Vodnikovih Ljubljanskih novic z analizo Vodnika kot časnikarja ter s proučitvijo časnikarske strukture Ljubljanskih novic.

Uvodoma nas je avtor uvedel v kronologijo slovenskega časnikarstva, katerega je razdelil v rojstno dobo (Vodnikove Ljubljanske novice) 1797—1800, v mednoviško dobo (nemški časniki) 1800—1843, v Bleiweisovo dobo (Bleiweisove Novice) 1843—1873, v dobo prvih slo-

venskih dnevnikov (Slov. narod, Slovenec, Edinost) 1873—1918 ter v najnovejšo dobo poklicnega časnikarstva.

Vatovecva študija obravnava rojstno dobo slovenskega žurnalizma, pojasnjuje ustanovitve in ime Ljubljanskih novic, njih jezik in snov, katero so čitateljem nudile. To je uvod študiji, izdelan na osnovi preddel naše literarne zgodovine, za katerim preide avtor v samostojno obravnavanje žurnalistične izgradnje Vodnikovih Ljubljanskih novic. Tehnično sledijo Ljubljanske novice Laibacher in Wiener Zeitung, predvsem zadnji ter prinašajo najpreje novice iz domačih zemelj, nato novice o sodobnih vojnah, katerim sledijo ostale inozemske vesti in nakar končujejo s posebno prilogo.

Kot žurnalist se je moral Vodnik boriti najpreje z jezikom, nato pa s pridobivanjem poročil, katera je črpal v manjši meri iz krajevnih dopisov, predvsem pa iz oficijalne dunajske Wiener Zeitung. Radi pomanjkanja sodobnih poročevalskih sredstev (telegraf, telefon) je zamogel objavljati domače novice 3—6 dni po dogodku, pri čemer moramo upoštevati, da so Ljubljanske novice izhale prvotno dvakrat, pozneje pa enkrat na teden; avstrijske in inozemske novice pa je Vodnik črpal iz Wiener Zeitung

ter jih prinašal 10—14 dni po prvi dunajski objavi. Upoštevajoč Vodnikov položaj kot urednika, ki je bil obenem upravnik, korektor itd. pa vse do stavca, je bila ekspektivnost Ljubljanskih novic ugodna.

In če upoštevamo Vodnikovo zaposlenost z Ljubljanskimi novicami, predvsem pa listov gmojni položaj, je njegovo prenehanje razumljivo. Razširile so se predvsem po Ljubljani tako, da je njih naslov odgovarjal tudi njihovi razširjenosti; ter so menda imele v zadnjem letu izhajanja 33 redno plačujočih naročnikov. V takem položaju so morale prenehati, ker bi sicer mogel Vodnik zabresti v gmojno katastrofo, kakor se je dogodilo to pozneje v Zagrebu Ljudevitu Gaju.

Zgodovinsko važne in trajne ostanejo Vodnikove Ljubljanske novice ker so rodile Slovincem idejo časnika ter jim po prenehanju zapustile časnikarsko tradicijo; nadalje pa, ker so dokazale sposobnost slovenščine kot časniškega jezika.

Vatovecva časnikarska zgodovina prvega slovenskega časnika je pozitivno delo. Poleg redkih korekturnih napak sem opazil eno samo strokovno: Ljubljanski Slovenec ni v kontinuitetni zvezi

Mariborske in okoliške novice

Puškinova proslava v Ljudski univerzi. Ob 100letnici smrti Puškina, največjega slovanskega pesnika, se vrši v ponedeljek 22. februarja njegovemu spominu na čast svečan večer, na katerem bo predaval o temi: **Puškin kot človek in pesnik** naš odlični literarni historik g. dr. N. Preobraženski iz Ljubljane. Orisal bo njegovo kratko, burno in bogato življenje. Čast mu je bila najvišja boginja in za njo je šel v smrt! — Govoril bo o Puškinu v zvezi s takratnimi filozofskimi in literarnimi tokovi romantike in realizma in podal kratko analizo njegove lirike in proze. — Naposled bo očrtal pomen Puškina za nas Slovence in njegov vpliv na našega Prešerna. Čudovito naključje je hotelo, da so se rodili trije največji slovanski pesniki takole: Mickievicz 1. 1798, Puškin 1. 1799. in Prešeren 1. 1800. Po predavanju bo recitirala gđc. El. Krajeva, članica naše drame, sledeče njegove pesnitve: Lermontov: Na smrt Puškina, Gruzinska pesem, Cvetka, Spomenik, Sanje in pismo Tatjane iz Onjegina. Razstavljena bo lepa oljnata slika Puškina, kopija našega umetnika Škodlarija po znameniti sliki Repina. Prodajale se bodo tudi razglednice s Puškinovo sliko. — V sredo 24. februarja predava o visoko alpski cesti na Veliki Klek (Grossglockner) na podlagi izbranih skioptičnih slik podpravnatelj »Putnika« g. Al. Pfeifer. — V petek 26. februarja predava o temi: **Osobnosti vzhodnega krščanstva** (pravoslavja) g. dr. F. Terseglav, urednik v Ljubljani. — V spomin Adamiču poje dne 5. marca mladinski pevski zbor iz Rač pod taktirko g. Zorna.

Opozarjamo na nocojšnje gostovanje odlične ljubljanske operne primadone **Zlate Gjurgjenčeve**. Priljubljena pevka nastopi v partiji Madeleine v operi »Ples v Savoyu«. Znižane cene.

Zadnja pot ge. Drage Beloglavčeve. Slovo zglede učiteljice, idealne žene, ljubeče matere ge. Drage Beloglavčeve, je bilo v srce segajoče. Kako zelo je bila priljubljena, se je pač videlo iz številnega spremstva, ki ji je izkazalo poslednjo čast. Udeležili so se tovariši in znanci od blizu in daleč, celo šolska mladina iz Sv. Vidja je prišla kljub slabemu vremenu in je ob krsti zapela v srce segajočo žalostinko, katera je orosila sleherni oko. Ob odprtem grobu se je v ganljivih besedah poslovil g. N. Konstantin Oček iz Sv. Vida, nato pa je s toplo občutenim govorom šolski nadzornik C. Vizjak. V imenu učiteljskega zbora iz Ptujja je spregovoril poslednje besede tovariš predsednik. Žalno svečanost pa je zaključil učiteljski pevski zbor iz Maribora. — Zapustila nas je, a njene pesmi in dela nam bodo vedno kot živ spomin na njo, ki nam jo je tako rano ugrabila nemila smrt.

Enodnevni tečaj o trsnih rezih v vinogradu se bo vršil na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru dne 1. marca s celovškim. Kot tako delo je »140 let slovenske žurnalistike« tudi pozitivna osnova za avtorjevo večje delo o zgodovini slovenskega žurnalizma sploh, katero je s pričujočo publikacijo započel.

140 letni razvoj naše žurnalistike je ustvaril iz našega časnikarstva tisto večje naše kulture, ki ima pri Slovencih svoj poseben značaj, še posebno radi tega, ker je bil do zadnjega časa slovenski časnikar tudi vsestranski delavec na vseh poljih naše narodne kulture od politike pa do beletristike in znanosti. In prav zato nam je zgodovina slovenskega časnikarstva nujno potrebna. S tem se bo pripravilo za to panogo naše preteklosti, tudi potrebno zanimanje, ki ga danes še ni, kar nam najbolje dokazuje gledanje na objave mariborskega žurnalističnega gradiva v preteklih letnikih Mariborskega koledarja. Objave in publikacije, kakršna je pričujoča, bodo razkrile naši javnosti pomembnost žurnalizma za naše kulturno življenje in zato želimo, da avtor svoje nameravane in že započete študije čimprej obelodani. — Lep jezik in kritična slika slovenskega časnika ter časnikarja v našem splošnem razvoju pa bodo najboljši vodniki zgodovini našega žurnalizma v našo javnost!

F. B.

t. 1. Tečaj je brezplačen, teoretičen in praktičen ter bo trajal od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Da omogočimo obisk naše posvetovalnice Radion tudi onim damam, katere so službeno zadržane, bo ista odprta vnaprej ves dan od 8.—19. ure, torej tudi med opoldanskim časom. Ravno za ženo namočeno, katera je obenem tudi mati in gospodinja, je silno velike važnosti pravilna nega perila, da je lepo belo in hitro oprano. Pri nas smo vam z vsemi navsveti ves dan na razpolago. Prinesite s seboj kakšno svilen ali volnen obleko, žemper ali karkoli iz najobčutljivejše tkanine. Tekom 15 minut vam na prinesenem komadu nazorno pokažemo, operemo in posušimo. Likalniki so na razpolago! Vse to brezplačno. Le kratek čas smo tu, zato ne odlašajte. Obiščite nas čimprej v posvetovalnici Radion na vogalu Vetrinjske in Tattenbachove ulice.

Ruski večer

6. III. v Kazini

Koncert - prosta zabava - Jazz — Začetek ob 20. uri — Vstop proti povabilu 657

Javna kuhinja reorganizirana. Dnevni abonma v treh razredih po Din 4.50, 7.— in 8.50. Hrana se dostavlja družinam tudi na dom. Prvovrstna in zdrava jedila. — Abonenti vljudno vabljeni.

Zveza vpokojenih častnikov, njih vdov in sirot. Letni občni zbor se vrši dne 21. februarja 1937 ob 10. uri v Nabavljalni zadrugi na Rotovškem trgu — Rehnerjeva soba.

Avtomobilski klub, sekcija Maribor, ima svoj letni redni občni zbor v nedeljo 21. februarja ob 10. uri predpoldne v lovski sobi hotela »Orel«.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

»Sveti Anton« in gostovanje Pavle Udovičeve. V torek 23. t. m. gostuje popularna bivša diva mariborske operete Pavla Udovičeva kot Maruša v revijski opereti »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«. Ker sta bili zadnji dve uprizoritve te operete spet razprodani, si nabavite vstopnice v predprodaji. Predstava bo za red B.

Afrik, žimo, volno in vato kupite po najnižjih cenah samo pri NOVAKU KOROŠKA 8 TELEFON 2905

Važno za vse ljubitelje vrto, vrtnarje in kmetovalce. Znana in že l. 1869. ustanovljena mariborska trgovina semenja **M. Berdajs** stopa v tekoče poslovno leto z novim poletom. S sodelovanjem vrtnarskih in kmetijskih strokovnjakov je izdala letos katalog semenja, ki je nedvomno edinstven te vrste. Cenik namreč ne prikaže zgolj navedbe blaga in cen, ampak vsebuje za vsako vrsto dotične trave, sočivja ali cvetlic obenem tudi najprimernejši čas in način setve, zahtevajočo kakovost zemlje itd. Vsebuje razen tega tudi navodilo za gnojenje in najvažnejša gnojila. Neprecenljive vrednosti pa je zelo obširen pregled živalskih in rastlinskih škodljivcev z natančnim opisom, kdaj in kako jih je pokončavati. Semena, ki jih prodaja ta priznana trgovka, so iz najboljših inozemskih virov. Trgovka Berdajs je mnogo žrtvovala za omenjeni cenik, ki ga bo vsak ljubitelj vrta, vrtnar in kmetovalec rad vzel v roke, saj združuje razen ponudbenega momenta najvažnejše znanje o setvi trav, sočivja in naših cvetlic.

Šoterji! V nedeljo 21. februarja se bo vršil ob pol 10. uri širši sestanek v Sodni ulici št. 9/III (Delavska zbornica). Ker je ta sestanek važen, udeležite se ga polnoštevilno! Odbor.

Tudi sulce izmikajo. Včeraj popoldne se je železničar Jernej K., stanujoč na Koroški cesti, podal na lov na sulce. Imel je srečo in je ujel nad 5 kg težkega sulca, ki ga je spravil v nahrbtnik ter nato odšel proti domu. Bil je zelo vesel nad srečnim lovom, pa je obiskal nekatere gostilne in se je okoli 2. ure zjutraj znašel v neki kavarni. Ko pa je nameraval domov, je ugotovil, da mu je neznan zlikovec izmaknil sulca. Zadevo je prijavil policiji, ki sedaj išče storilca.

Kakšno vreme se nam obeta. Dunajska vremenska napoved za danes pravi: V gorah sneg, v alpskem predgorju dež in živahni zapadni vetrovi, v nižavah milo.

Nočno lekarniško službo imata od danes naprej Minašnikova lekarna na Glavnem trgu in Remsova lekarna na voglu Meljske in Aleksandrove ceste.

Nagrobne hijene. Mali kazenski senat je obsodil brezposelnega litografa Jakoba Klančnika iz Maribora na 4 mesece strogega zapor, ker je dne 2. decembra 1936 izmaknil iz frančiškanskega pokopališča na Pobrežju z raznih grobov skupno 57 nagrobnihih kozarcev. Ko pa je z ukradenimi nagrobnihih kozarci nameraval oditi, ga je pokopališčni čuvaj zalotil. Pri današnji razpravi se je Klančnik zagovarjal z veliko bedo.

Šah! Tretje kolo kvalifikacijskega šahovskega turnirja, ki se je odigralo sinoči v Centralu, se je končalo z naslednjimi rezultati: Kobljer:Senica 1:0, Koser:Radolič 1:0, Stojšek:Starc 1:0, Čertalič:Šetinc 1:0, Jaut:ga. Lichtenwallnerjeva 1:0, Sever:Reinsberger 1:0, Krajnc:ga. Križajeva 1:0. Stanje po tretjem kolu je naslednje: Koser, Stojšek, Krajnc 3, Reinsberger, Jaut, Sever 2, Kobljer 1 in pol, Čertalič, Šetinc, Senica 1, Starc pol (1), Radolič, ga. Lichtenwallnerjeva, ga. Križajeva brez točke. Četrto kolo se bo vršilo v sredo 24. t. m. ob 20. uri v kavarni Central.

Tatvina v »Jugoepti« pred sodiščem. Danes dopoldne se je obravnavala pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča tatvina v tukajšnji tekstilni tvornici »Jugoepta«, ki se je izvršila lani v juliju. Na zatožni klopi je sedela 24 letna Gizela Jurišičeva iz Maribora, ki jo je državni tožilec obtožil, ker je ukradla iz omenjene tvornice razno blago v vrednosti 2100 dinarjev. Gizela Jurišičeva je bila radi omenjene tatvine obsojena na 5 mesecev strogega zapor, pogojno za dobo 3 let.

Domotožje Nestoridis Leonidisa. Kakor smo že poročali, se nahaja v Rušah grški vojni begunec Nestoridis Leonidis, ki so mu naša oblastva določila Ruše kot

Samo, da ne zakašljam!

Kašeli prepreči

bonbon

PROIZVOD: »UNION«, ZAGREB

Hina

Kino Union. Do vključno ponedeljka prekrasni film »Manja«. Torek »Moj hčerka je Peter«.

Narodno gledališče

MARIBORSKO GLEDALIŠČE:

Sobota, 20. februarja ob 20. uri: »Ples v Savoyu«. Gostuje primadona ljubljanske opere Zlata Gjurgjenčeva. Znižane cene.

Ob 20. uri: »DR«.

Nedelja, 21. februarja ob 15. uri: »Visokost pleše«. Globoko znižane cene.

Ob 20. uri: »DR«.

Nedelja v gledališču. Ob 15. uri bo zadnja popoldanska ponovitev Ascherjeve pristrčne operete »Visokost pleše« ob globoko znižanih cenah. Sedež se dobi že za Din 6. — **Zvečer** ob 20. uri najuspešnejša letošnja vpriporitev, izvrstna in nad vse zabavna Nušičeva komedija »DR«.

mesto bivanja. Grk, ki ne razume nobenega slovanskega jezika, je sedaj naprosil oblastva, naj ga pošljejo v Bolgarijo, da bo tako bliže svoji domovini.

O tem in onem

PLAVALNI REKORD 65 LETNIKA.

V vasi Brodarac pri Požarevcu živi 65 letni kmet Obrad Pavlovič. Kljub svoji visoki starosti je dosegel te dni v plavanju rekord. Preplaval je namreč v noči visoko naraslo reko Mlavo. Njegova borba z deročimi valovi je bila mestoma naravnost obupna. Vseeno se mu je posrečilo, da je prišel na nasprotno obrežje, kjer je prejel za plačilo nič manj kakor 30 dinarjev. Za toliko se je bil namreč že preje pogodil.

TUDI S PLEŠO LAHKO ŠPEKULIRATE!

Senzacij željni Američani že sami ne vedo več s čim bi izzvali čim večjo senzacijo. Če pa senzacij ni, potem jih je treba ustvariti. Po dolgem razmotrivanju je prišel nekdo v New Yorku na misel, da bi bilo dobro organizirati klub plešastih ljudi. Znano je namreč, da se ob plešo kaj rado spotika mnogo ljudi, ki ne vedo, da je pleša večkrat dokaz moške zrelosti. Da se očuvajo skupni »interesi« plešastih ljudi, ki se smatrajo za neko posebno kasto ljudi v Ameriki in ne pri nas! — so si v »očuvanje svojih častitljivih pleš« ustanovili poseben klub, ki je namah združil v New Yorku vse moške, ki so s to »napako« obdarjeni. Ker pa so Američani izredno podjetni in prepojeni s trgovskim duhom, so skle nili, da bodo lahko svoje pleše odstopili za reklamo, seveda samo proti dobri nagradi. Kakor razvidimo iz tega primera, je organizacija pripomogla vsem pleščem od tega, da bo odslej vsakdo moral gledanje pleše pošteno plačati. Pa naj sedaj kdo reče, da se tudi s plešo ne da kšefariti!

Naši posli.

Gospa: »Dobro. Všeč ste mi in sprejem vas v službo, toda povem vam, da ljubkovanja s komurkoli v svoji hiši ne trpim.«

Kuharica: »O, mene pa to nič ne zanima.«

Po domače.

Gost (natakarju): »Kaj mi priporočate za večerjo?«

Natakar: »Naročite si kisle ledvice: to je edino, o čemer se danes še ni nihče pritožil.«

Zadnje telefonične vesti

Srdite letalske borbe nad Madridom — Republikanske čete vpostavile zvezo med Madridom in Valencijo

TENERIFA, 20. februarja. Francova letala so včeraj vrgla na Almerio letake, v katerih se poziva prebivalstvo k predaji, ker bo sicer mesto bombardirano. Pri tem so letalci opazili, da se Almeria mrzlično utrjuje. Iz Salamance poročajo, da so Francove čete zavzele naselbino Albunol in se nahajajo 80 km za padno Almerije. Po poročilih Francovega glavnega štaba šeste in sedme divizije se na navedenih odsekih registrira živahnejše borbeno nastopanje. Pri Sierri Nevadi se je posrečilo Francovim odredom, do so preprečili koncentracijo številnejših republikanskih formacij.

VALENCIJA, 20. februarja. Francova letala so poživila letalske akcije nad Madridom. Bombe so zahtevale več človeških življenj in povzročile znatno škodo. Istočasno so se dvignili tudi republikanski letalci, tako da se je nad mestom razvila srdita borba na življenje in smrt.

Francovci so poslali v to zračno borbo 6 velikih štirimotornih bombnikov in 25 lovskih letal. Republikancem se je posrečilo, da so sestrelili 6 Francovih letal. Prav tako je bilo več republikanskih letal poškodovanih in so radi tega morali s poškodbami pristati. Francovci so ponovili napad s tem, da so poslali v borbo 4 nadaljnje bombnike ter 38 lovskih letal. Tudi pri Cordobi so se razvile srdite borbe.

MADRID, 20. februarja. Republikanske čete so z uspešnimi protisunkji očistili po Francovih zasedeno cesto Madrid—Valencija in so lahko spravili včeraj iz Valencije v Madrid za 430 ton raznih živil.

RIM, 20. februarja. V smislu uradnega razglasa je ministrski svet objavil v duhu sklepov londonskega nevmeševalnega odbora najstrožjo prepoved glede odhajanja ter odpošiljanja prostovoljcev v Španijo.

gajanja z Italijo. Kakor znano, smo lani sklenili z Italijo samo začasno trgovinsko pogodbo, ki poteče koncem marca. Želja odločujočih krogov je, da se trgovinski odnosi z Italijo uredijo in da bi se razvijali enako ugodno kakor v prejšnjih letih.

Ptujski sejmi. Dne 16. febr. t. l. se je vršil v Ptuju običajni živinski sejem, ki je bil precej dobro založen, kupčija pa je bila srednja. Prignali so 52 volov, 382 kravi, 9 bikov, 41 juncev, 55 telic, 225 konj in 16 žrebet. Skupaj 780 komadov. Od teh so prodali 247 komadov po naslednjih cenah: Voli 3.50—4.75 Din, krave 2.30—4.75 Din, bikji 2.50—3.80 Din, junci 3—3.75 Din, telice 3—4.25 Din. Konje in žrebeta so prodajali po kakovosti in sicer konje od 400—5000 Din, žrebeta pa od 900—1500 Din, osem konjev je bilo odposlano v inozemstvo. — V sredo, dne 17. t. m. pa se je vršil v Ptuju svinjski sejem, na katerega so prignali 252 svinj in 121 prascev, skupaj 373 ričev, od katerih so prodali 79. Cene so bile naslednje: pršutariji 6—6.50 Din, debele 5 do 5.25 Din, plemene 5.50—6 Din za kilogram žive teže. Prasce so prodajali po kakovosti od 70—150 Din komad.

Na mariborski svinjski sejem dne 19. t. m. je bilo pripeljanih 151 svinj. Cene so bile sledeče: od 5—6 tednov stare od 70—110, 7 do 9 tednov 120—135, 3 do 4 mesece 160—200, 5 do 7 mesecev 240—320, 8 do 10 mesecev 350—580, 1 leto stare od 800—950. Prodanih je bilo 28 komandov.

Mesne cene so 1 kg žive teže od 5.50—7.25, 1 kg mrtve teže od 8—10.50.

Neupravičena podražitev bencina. Zaradi povišanja cene bencina od 6.55 na 6.80 Din piše »Vreme«: Cene so se povišale pri nas, ker je pred skupščino amandman, da se dovoli prost uvoz in prodaja bencina ter nafte. Če bi bil ta amandman sprejet, bi se že 1. aprila začel bencin prosto prodajati in bencin bi v tem primeru veljal največ 3 Din za kg ali 2.50 Din za liter, dočim velja danes 9 Din. Kartel nafte bi bil zato ob svoj velikanški dobiček. Upoštevati pa je treba še to, da ima kartel v skladiščih 10 milijonov litrov bencina, ki ga je uvozil pred meseci. Samo zaradi profita kartela so bile torej cene povišane. To povišanje pa je neutemeljeno in po tem se treba tudi ravnati.

Domači razgledi

Veliko Prekmurcev živi od polžev, žab in pijavk

Iz Medjimurja in Prekmurja smo izvozili v pretekli sezoni v inozemstvo mnogo polžev. Največ jih je šlo v Francijo. Po posrečenem in dobičkanosnem izvozu polžev se je pričela organizacija izvoza žab. Znano je namreč, da se Francija zanima ne samo za nakup polžev, temveč tudi za nakup žab. Tam se namreč polži in žabe, okusno pripravljene, servirajo kot specialitete na velikih pojedinah. Iz naše države so doslej izvažali žabe v inozemstvo samo iz Dalmacije. Največ so jih nabrali v okolici Metkoviča, kjer je precej močvirnata zemlja. Ker je tudi Medjimurje izredno bogato na močvirjih, je zlasti v Dolnjem Medjimurju mnogo žab, ki se držijo največ ob Dravi, Muri in ob potokih Krka, Trnava—Črnc, Lendava itd.

Kakor Medjimurje, tako ima tudi Prekmurje mnogo močvirij, kjer domujejo velike množine žab. V preteklem letu se je pokrenila širokopotezna akcija, da se prične nabiranje žab, ki so jih nato na svojevrsten način natovorili in poslali v inozemstvo. Že lansko leto so tamkajšnji kmetje zaslužili z nabiranjem žab lepe denarje, kar jih je opogumilo, da pojdejo v letošnji sezoni s tem večjim veseljem na delo. Pred leti smo izvozili iz Medjimurja in Prekmurja samo polže, medtem ko se je sedaj razširilo nabiranje tudi na žabe. Kmetje naberejo žabe v košare in jih žive prinesejo na določena zbiralna mesta. Tu odsečejo žabam zadnje noge, ki se pripravijo za transport, medtem ko se ostali deli pripravijo za hrano perutnini. Z ozirom na o-

kolnost, da je v Medjimurju in Prekmurju mnogo žab, je pričakovati, da bodo letošnjega nabiranja imeli tako kmetje kakor tudi trgovci lepe dobičke.

V letošnji nabiralni sezoni pa se nudi tamkajšnjim kmetom popolnoma nova možnost zaslužka in to z nabiranjem pijavk. Tudi na teh živalih, ki jih rabijo največ lekarne in drogerije, je Prekmurje izredno bogato in so Medjimurci ter Prekmurci prejeli za letošnjo sezono že precej šnja naročila.

Kakor se zdi bo letošnja kupčija z žabami, polži in pijavkami izredno živahna in si bo tamkajšnji kmet zaslužil s tem marsikak dinar, ki si ga z ozirom na siromaštvo, ki tamkaj vlada, itak krjavo zasluži.

Kulturne beležke

Popotnik št. 5-6 je izšel. Vsebuje dragocene vzgojno strokovne prispevke. Dr. S. Gogala piše o pomenu pedagogike za učitelja, Gustav Šilih o reformni praktičnega učiteljskega izpita, Albert Žerjav o zemljepisju v naših šolskih knjigah, Miloš Ledinek o čeških reformnih šolah, Leo Pibrovce o celostni ali globalni metodi čitalnega pouka, Fran Jandl o dr. Turičevi zamisli kmečkog nadaljevalnih šol. Sledijo še drugi aktualni prispevki.

Gospodarske beležke

Srednj marca pogajanja z Italijo. Jugoslov. Kurir poroča, da se bodo začela sredi prihodnjega meseca trgovinska po-

Iz življenja in sveta

Marconi ne veruje več v možnost brezžičnega prenosa električne energije

Marconi snuje in kuje nove načrte. Neprestano je na delu, da bi izsledil nove momente na polju brezžičnega brzojava. Leta 1896 je pričel s svojim delom in so pokazala brezžična oddajanja prve uspehe že v letu 1901, ko je poslal preko Atlantika prvo brezžično vest. Odlej se vrstijo poskusi drug za drugim ter naj bi postavili brezžični brzojav na trdne temelje. Prvi poskusi so bili izvedeni v Bologni, v hiši njegovih staršev. Kot najprimernejši prostor za svoje eksperimentiranje si je izbral podstrešje, kjer je opremil svojo delavnico z vsemi potrebnimi pripravami. Danes nadaljuje te poskuse na svoji jahti »Elektra«, ki plove stalno po Sredozemskem morju. Na tej jahti je njegov laboratorij, ki si ga je uredil in opremil s svojim lastnim denarjem. Razumljivo pa je, da mu je v tem njegovem prizadevanju šla država vsestransko na roko. Zatrjuje se, da dela Marconi nove poskuse z ultrakratkimi valovi. V koliko je v teh poskusih uspel, se še ne ve, ker se vsi izsledki držijo v strogi tajnosti. Ve se samo, da dela Marconi na sestavi posebne radijske priprave s pomočjo uporabe ultrakratkih valov. Ta aparat naj bi bil znatno boljši od vseh dosedanjih. Poleg tega se peča Marconi tudi z gledanjem v daljavo in ne dvomi o tem, da bomo nekega dne res dobili takšen aparat, pač pa dvomi o tem, da bi ta priprava za gledanje na daljavo mogla igrati takšno vlogo v bodočem življenju, kakor si morda danes to mislimo.

Nedvomno bodo take priprave pripravljene predvsem za prenašanje filmov in gledaliških iger. Nikakor pa ni misliti na to, da bi bili v bodočnosti tudi telefonski aparati spopolnjeni s pripravami za gledanje na daljavo. Marconi dela nepretrgoma neke posebne priprave za vojno industrijo. Značilno za vse dosedanje poskuse je namreč dejstvo, da Marconi sam ne veruje več v možnost brezžičnega prenosa električne energije, ki naj bi na velike daljave ustavila katerikoli motor. Tudi ne verjame v možnost uničevanja živih bitij s takšnimi žarki. Vse poskuse vrši Marconi na svoji jahti, ki je ne sme prestopiti nikdo drugi izven nje, ki imajo za to posebno dovoljenje. Le redkokdaj se dogodi, da priplove jahta v zaliv Santa Margherita. Jahta plove po večini samo na odprtem morju in nosi v svojem trupu najmoderneje urejen laboratorij, v katerem raziskuje Marconi vse možnosti novih izsledkov in novih presenečenj na polju brezžične tehnike.

Na deželi.

»Ali je brivec doma, da bi me obрил?«
»Ravno kolje pri sosedu prašiča, potem pridete pa vi na vrsto.«

Primeri.

Kupec (klobučarju): »No s panama klobukom ste me lepo opeharili — to je že naravnost — panamaškandal.«

V vsako slovensko hišo **„Večernik“!**

Javnina Maribora v podlistkih

Tatja

»Tudi tebe? ... Kako?« je hlastnila z vprašanjem.

»Hodil je za menoj — bilo je tam na oni strani — me izvabljal in izvabil, da sem zavrgel vero očetov, in mi obljubil rajsko življenje... Namesto tega pa živim v preziru in zaničevanju. Moj rod me je izločil za vselej, temu pa hlapčujem. Samo eden je imel zame sočuten in prijazen pogled, samo on mi je bil naklonjen. Moral je odtod.«

»Egart?« je vpadla z nestrpno besedo in zapirala vanj oči.

»Da!... On je večkrat govoril na skritem z menoj, me spraševal po naših šegah, veri in združnem življenju. Nad vsem je bil vznemirjen in je večkrat dejal: Lepo je vse to...! In mi naj bi vse to uničili! Kaj iščemo med vami? ... Zakaj sem te spoznal, Tatja?«

»Kje je Egart?« je vprašala otožno.

»Ne vem. Moral je odtod po volji grofa in spletki Avrelija.«

»Zakaj Avrelija?«

»Bal se je zanj radi tebe.«

»Dva, trikrat je globoko vzdihnila in si obrisala mokre oči.«

»A odkod si ti?« je vprašala, ko se je zbrala.

»Dovolj je, da veš, da sem tvoja izobčena kri, ki jo preganja moreč kes.«

»Zakaj je z nama tako in naju preganjajo zli duhovi?«

»Ne zli duhovi — naša lahkovernost nas preganja in naše podcenjevanje. Zato sem jaz zaničevan hlapec,« ji je rekel bolj tiho, da sta skoro dospela na kraj šume, kjer ju je čakal ostali hlapec.

»Zakaj pa ne zbežiš?«

»Kam naj zbeži odpadnik? ... Sicer pa čakam, da se na kakšen način oddolžim moji krvi. Skoro se mi bo nudila prilika, tako smo zvedeli.«

»Kakšna prilika?«

»Marj ne namerujejo naši... vaši napasti grad?«

»Bo že tako, samo ne vem kdaj.«

»Ob petem soncu po zadnjem sklepu županskega sveta,« je dejal nekam razigrano in s pomenljivim glasom ter sam sebi mrmral: »Če se ni Avrelij še ukanil, mislim, da se bo sedaj. — No, in sedaj lahko razumeš, zakaj se je Avreliju mudilo: — hočejo te za — talko.«

»Oh!« je vzkliznila in se okrenila ko da bi hotela zbežati.

»Tatja!« ji je rekel z nežnim glasom in jo rahlo prijel za roko. »Tvegal bi samega sebe in ti na mestu dal svobodo. Mislim pa, da je boljše, da se za ta kratki čas žrtvuješ. Boš pod mojim varstvom in gorje mu, ki bi se te dotaknil! Tako ali drugače, a v potrebnem trenutku bom pri tebi. Opozorim pa te na moj trikratni udarec ob pod tvoje sobe kmalu nato, ko bo nočoj v gradu tišina. Vse ostalo prepusti meni!«

Na grič, gol od grada do znojja, so vodile stopnice do majhnega izbočenega vhoda na južni strani. Straža jim je odprla debela okovana vrata in drug za drugim so stopili čez dvorišče na široke stopnice v 1. nadstropje. Na prostornem hodniku jih je čakal grajski čuvar, ki je stopil v veliko dvorano nekako na sredini južne strani grada. Neposredno nato se je pojavil na vratih sobe in namignil Tatji, da naj vstopi.

Grof je stal ob veliki razkošno zrezljani štirioglati mizi sredi sobe, obrnjen proti vhodu, oprt z obema rokama ob rob mize in meril Tatjo od nog do glave.

»Kaj stikaš po moji zemlji okrog grada?« je vprašal rezko.

»To ti more povedati tvoj duhovnik,« je rekla mirno.

»Izmikaš se odgovoru, a ne boš uspe- la.«

»Ni mi treba pojasnjevati, kar ti je že znano.«

»Zvita si, to vem, a dokler boš v moji oblasti, ne bo ti pomagalo nobeno zavijanje... Povej torej naravnost, da vohuniš in pripravi se, če ti je za očeta, da preprečiš njegovo nameravano budalost in se mi uda. V tvojih rokah je njegova usoda.«

»Moj oče ve sam, kaj ima ukreniti.«

»Nočeš mu torej...?«

»Ne!« je rekla odločno še preden je izgovoril niz misli.

Uprl je svoje oči v njeno vitko telo in dostojanstveno držanje, skoro zazijal in se odmaknil od mize. Njen ostrí pogled ga je stresel; nič odločnega in ukazujočega ni bilo v njegovem glasu, ko je dejal: »V trenutku, ko bi očetove čete udrle v grad, si ob lepo glavo! Škoda bi je bilo... he! Do jutra imaš čas... premisli se!«

»Ne!« je ponovila tako presekano, da mu je dvignila glavo. Ni mogel verjeti, da bi mogla imeti ženska toliko korajžjo in odločnost. »Kaj takega nisem še srečal,« je rekel sam sebi in udaril s palico ob zvonček, na kar je vstopil ječar.

»V celico z njo in dobro jo čuvaj!«

Inž. Teržan odia vse funkcije pri tedniku »Neodvisnost«

Prejeli smo s prošnjo za objavo: »Cenjeni gospod urednik! Prosim Vas za uslugo, da izvolite objaviti sledečo mojo izjavo: Na ustanovnem sestanku »Neodvisnosti« smo enoglasno sklenili, da bo list strogo informativen, napreden, zagovornik slovenskih gospodarskih, kulturnih, narodnih in socialnih potreb, propagator svobode, demokracije, jugoslovanskega bratstva. Na podlagi tega programa sem sprejel enoglasno izvolitev za predsednika uredniškega in upravnega sosveta »Neodvisnosti«. V moji odsotnosti (službeno izven Slovenije) pa je »Neodvisnost« v svojem uvodniku od 13. februarja 1937 brez moje vednosti in pristanka objavila, da bo postala glasilo strankarsko politične grupacije ljudi, ki želijo ustvariti novo politično formacijo. Ta samovoljna odločitev je proti vsem sklepom ustanovnikov, ki so želeli, dati slovenskemu narodu objektivno informativen list, na katerega ne bi imela upliva nobena politična stranka ali grupacija in bi bil v svojem bistvu zares neodvisen, na delu ustvarjajoče kritike za vse dobro in zlo v našem narodnem življenju. Ker mi, kot predsedniku, ni mogoče več voditi »Neodvisnost« po načelih, določenih pri ustanovitvi, odlagam vse funkcije pri »Neodvisnosti«, ker ne želim odgovarjati pred slovensko in jugoslovansko javnostjo za ono, za kar se je »Neodvisnost« odločila brez mojega pristanka.

— Ing. J. Teržan.

Sportni komentariji

Sportni škandal v Sarajevu. Prejeli smo: Z ozirom na včerajšnje novice o sportnem škandalu v Sarajevu izjavljamo, da nam ni jasno, zakaj je ravno Toneta Privrška doletela kazen in da se je to zgodilo samo radi napačnega poročila. Izrečena kazen (brez vsakega zaslišanja) je popolnoma neupravičena, sicer bi morali biti kaznovani vsi ostali mariborski tekmovalci, predvsem pa tudi ljubljanski, zagrebški in beograjski. V interesu mariborskega sporta je, da se zadeva čimpreje razčisti. — Mariborski tekmovalci.

Ptujske novice

Naplavljeno moško truplo. Dne 17. februarja t. l. je naplavila Drava pri Kyselovem gozdu niže Ptujja že deloma razpadlo moško truplo, katerega so prepeklili v mrtvašnico mestnega pokopališča. Kakor se je ugotovilo, je utopljenec identičen s 25letnim posestniškim sinom Mohoričem Alojzijem iz Slovenje vasi pri Ptujju. Pokojni Mohorič se je dne 9. decembra 1936 vračal v družbi svojega brata Franca in še štirimi sovaščani s čolnom iz Vurberga domov v Slovenje vas. Ker je bila reka v tem času precej nizka, so zadeli s čolnom ob neki štor, ki je močel iz vode in je bil sunek tako močan, da se je čoln prevrnil. Vsi ostali, ki so bili v čolnu, so poskakali v mrzle valove reke Drave in se na ta način rešili. Mohorič pa je še vedno zaupal svoji moči, hoteč čoln zopet spraviti v normalni položaj, kar pa je bilo zanj usodno in so ga

valovi pogoltnili z čolnom vred, pred očmi brata in ostalih, ki so se z njim vozili.

Smrtna kosa. Kakor smo že poročali je umrl nenadne smrti dijak IV. razreda gimnazije Darko Pinoza, katerega so pokopali ob veliki udeležbi na ptujsko mestno pokopališče. V javnosti se je pojavila govorica, da je imenovan umrl za nelezljivo boleznijo, kar pa je glasom zdravniškega pregleda popolnoma neosnovano.

Tezenske novice

Prisrčen večer v Pulkovi družini na Teznu. V ponedeljek so se vršila pri Pulkovih na Teznu prisrčna družinska proslava, katere so se udeležili stalni gostje in osebni prijatelji Pulkove obitelji. Nedavno je praznovala vsepovsod priljubljena Pulkova mama 50letnico, te dni pa se je srečal z Abrahamom njen mož Konrad. Obenem pa je praznovala najstarejša hčerka Julčka svoj imendan ter proslavila mojstrski izpit. Izrečene so bile številne napitnice v srečo in blagostanje Pulkove družine, zlasti od upravnika »Jutra« in »Večernika« g. Slavka Reja in zasebnega uradnika g. Zgonca. Večer je potekel v izredno srčnem in prijateljskem razpoloženju, za kar gre posebna zahvala dobri Pulkovi mami. Vsem Pulkovim jubileantom kličemo stalni gostje in prijatelji: »Na mnoga leta!«

Poljičanske novice

Šolski oder v Studenicih. Tam so preteklo nedeljo vprizorili šolarji ljubko trodejanjo F. Korbara »Marko skače« in to s prav lepim uspehom. Kar se tiče scenarije, moramo reči, da so oder v zadnjih letih precej izpopolnili. Tudi nekateri igralci so se prav dobro vživeli, tako Marko in palčki. Telovalna točka bi igro nedvomno povzdignila. Pireditev je efektno zaključil mali harmonikar. Gledalci so nasmejanih lic in zadovoljni odhajali.

Most kliče po popravilu... Tam poleg šole, kjer hodijo otroci v šolo, je most, ki na vseh koncih zija, in je nevarno, da bi si kakšen šolar, pa tudi odrasel zlomil nogo. Če je bilo denarja za druge mostove, se bo našel menda tudi za ta mostiček, po katerem je sedaj, ko ga je prekrila bela snežna odeja, še celo nevarno hoditi.

Licitacija premogovnika Stanovsko. Na zahtevo bratovske skladnice se bo vršila 24. marca dražba tukajšnjega rudnika Stanovsko, ki je cenjen na okroglo 500.000 Din. Najnižja ponudba je okrog 170.000 Din.

Smuk na Boč! Preteklo nedeljo je bilo na Boču več smučarjev. To je bil menda prvi letošnji ugodni dan za smuko. Sploh je radi neugodne zime prišlo od novega leta na Boč vsega skupaj komaj 40 ljudi. Največ jih je bilo preteklo nedeljo. Bil je krasen zimski dan in teren za smuko prav pripraven. Ljubitelji Boča na Boč! Smu-u-uk!

Čvrst 75 letnik je Jože Šterk, posestnik in vpokojenec iz Poljčan. V petek je izpolnil 75 let ter je zdrav, čvrst in krepkejši, kot nemara marsikateri mlaj-

ši. Rojen Dolenjc, je prišel v Poljčane kot certifikatist s položajem brzojavnega mojstra. V tem svojstvu je bil po 36 letih vestne službe vpokojen. Najhujši je bil pač zanj dan, ko je izvedel žalostno novico, da mu je sina edinca učitelja ugrabila vojna vihra. Kmalu nato je izgubil še ženo. Danes živi edino še v spominu na nje in pa za svoj vinograd. 70 letnico je obhajal prav v tem času na Boču. Gre kakor kakšen mladenič. Naj ostane takšen še na mnoga leta!

Spomnite se CMD!

Mali oglasi

Razno

JEDILNE IN SPALNE SOBE. sperane, politirane, pleskane ter kuhinjske. najmodernejše opreme po najnižjih cenah. Mizarstvo in zaloga pohištva Kompara Aleksandrova 48

JOS. TICHY IN DRUG Konces. elektrotehnično podjetje. Maribor Slovenska ul. 16. tel. 27-56. Izpeljuje elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil gospodarskih objektov, zaloga motoriev, lestenecv svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah

POHIŠTVO lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zaloška pohištva združenih mizarjev, Vetrinjska ulica 22. nasproti trdnice V. Weixl. 9-t.

STRIŽENJE 4. britje Din 2.—. Najcenejši frizer v Mlinski 8. 758

Godba odpade, znižane cene v **GRAJSKI KLETI.** Dnevno primorske specialitete. Izborna domača kuhinja, prvovrstna vina. Se priporoča restavrativ Basletič. 774

GOSTILNA IN KAVARNA »TRIGLAV« (VOLLER) v soboto in nedeljo koncert. 819

CENJENE DAME opozarjam na pravkar dopete modele, katere si lahko brezobvezno ogledajo. »Salon Olga«. Slamniki od Din 40.— naprej, popravila od Din 10 naprej. 823

SPREJMEM DIJAKINJI. Naslov v upravi. 824

POSTELJNE ODEJE izdelujem lepo in poceni. Tudi če sami prinesete material. Izdelovanje posteljnih odev A. Stuhel, Stolna ul. 5.

STARŠI! Vaši otroci v narodni šoli, meščanski šoli ali v nižji srednji šoli potrebujejo pomoči pri učenju. Pokličite sposobnega inštruktorja ali inštruktorico. Obrnite se na naslov »Odsek brezposelnih učiteljskih abiturientov«. Peдагоška centrala na državnem učiteljskem v Mariboru. 828

V SOBOTO in nedeljo pojedina jeterin in krvavih klobas domačega izdelka, kapljica izborna. Goštilna »Prešernova klet«, Gosposka ulica. 833

DRUŽABNICO s kapitalom od Din 10.000.— najraje šiviljo, sprejme dobrega trgovina. Dopise pošlji upravi »Večernika« pod »Šivilja«. 837

Posest

KUPIM HIŠO 2-3 sobe, kuhinja in vse pitikline. Ponudbe na upravo lista pod »Hiša«. 800

PRODAM HIŠO z vrtom na Koroški cesti. Potrebna gotovina 70.000 Din. Naslov v upravi lista. 801

ENODRUŽINSKA HIŠA z lepim velikim vrtom naproday. Prešernova 8, Tezno. 803

VILO NA POBREŽJU prodam. Naslov v upravi. 807

ENODRUŽINSKE HIŠE vrt, od 10.000; posestva, kmetije od 30.000; vile, obrestonosne hiše od 70.000 Din naprej. Vinotoč, večdružinska hiša, 16.000. Trgovska hiša, Aleksandrova cesta, 300.000. Gozdno veleposestvo, 420 or. 1.200.000. Hiša, vrt, na Studencih, Din 34.000 prodaja Posredovalnica, Maribor, Slovenska ulica 26. 809

KUPIM POSESTVO ali hiščo. Ponudbe na upravo pod »Posest«. 822

NOVOZGRADBA Studenci, soba, kuhinja, 3200 kv. metrov zemlje Din 20.000. **Novozgradba.** Pobrežje, 2 sobi, kuhinja, veranda, vrt, Din 25.000. Dobričkanosna hiša, centum, 10 strank, Din 200.000. Lepo posestvo, 20 orolov, hiša, novozgradba, Din 60.000. Gostilna, mlin in žaga s posestvom, 29 orolov Din 215.000. Posredovalnica »Rapid«, Gosposka ulica 28. 826

HIŠA na prodaj. Cena Din 9000.—. Gosposvetska 70. Pobrežje pri Mariboru. 831

MAJHNO POSESTVO na prodaj v bližini Maribora. Naslov pove uprava. 843

Namestnik.

»Tvoj soprog je zdravnik, a vzlic temu večkrat za delj časa odpotuje. Kako to?«

»Saj si dobi vselej kakega namestnika.«

A» tako! Potem ti pa ni — sile!«

Dober svet.

Nekateri dajejo prednost lepoti, drugi premoženju, a najboljša je srednja pot: izberi si lepo in bogato nevesto.

Uganka.

Prvo je nesramnost, drugo je klečeplaztvo, tretje brezobzirnost. Kaj je to? Rešitev: Karijera.

PRODAM

2 stajbeni parceli z vodnjakom pri kolodvoru Limbuš, po zelo nizki ceni. Plačilni pogoji po dogovoru. Naslov v upravi lista. 834

V najem

VEČJO DELAVNICO s priključenim tokom, primeren tudi za manjšo tovarno, oddam s 1. majem v najem. Vprašati pri Nedog-u, Frankopanova ul. 9. 796

Kupim

Dobro ohranjen krojaški **SIVALNI STROJ** kupim. Naslov v upravi lista 818

Prodaj

Ia. SADNO DREVJE in vinske trte dobavlja Joško Glaser, upravnik v p. v Kapeli, pošta Slatina Radenci. 764

KANARČKI

dobri vrvičci, zelo poceni na prodaj. Gregorčičeva 8-1. 786

APARAT ZA TRAJNE KODRE sistem »Majere«, prodam, Malý, Aleksandrova 22. 805

CISTOKRVNI

mladi volčjaki ugodno na prodaj. Betnavska cesta 90. 825

PREMOG.

kosovec 100 kg 36 Din, premog, kosovec 100 kg 26 Din. Bukova drva 100 Din, kolobarji, komad 4,50 Din, prodaja Pistor, lesni trgovec, Mlinska ul. 18. 830

Znanja želi

VDOVEC, UPKOJENEC hišni posestnik, želi znanja z vpokojinko brez otrok v svrhu skupnega gospodinjstva. Ponudbe pod »100« na upravo lista. 817

STAREJŠI VPKOJENEC želi znanja s starejšo vpokojenko v svrhu skupnega gospodinjstva. Dopise na upravo »Večernika« pod šifro »2«. 846

Sobo odda

SOBO s posebnim vledom oddam dvema gospodoma z vso oskrbo ali brez. 5 minut od glavnega kolodvora. Vprašati Praprotnikova ul. 23, Krčevina. 802

DON JUAN

36

»Gospa Andrikosova bi se nasprotno zelo veselila, če bi bil ta ničvrednež, ki je njo ter gospodično Hermiono tako kruto žalil, deležen mrzle kopeli.«

Zagloba je najprej nekam temno zrl predse, nato pa čisto tiho pripomnil:

»Če je temu tako, potem si lahko pridržite svoj denar in bom kar zastoj naradil, kar tistemu angleškemu psu gre.«

»Nikakor tako! Vzemi denar in mu podstavi nogo, ko pojde ta ničvrednež po parnikovem stopnišču na kopno.«

Zaglobi ni bilo treba teh stvari dvakrat razlagati. Ko je držal izredno dragoceno darilo v roki, ki ga je bil dobil od grofa Meričeva, mu je pred očmi vstala pestra slika lepih oblek, ki si jih bo lahko nabavil za ta denar.

Parnik je ob obali obstal. Kapetan Renauld se je poslavljaj od Rowlanda in mu dajal navodila, kam naj gre, da pride čimpreje do britanskega poslanstva. Že se je približal čoln, ki naj pripelje posla-

mezne potnike na kopno. Rowland je pri tem opazil, da se obema Rusoma očividno prav nič ne mudi. Sedaj sta stala sama tam zadaj in sta se obnašala, kakor da ju ves svet niti najmanj ne briga. V svoji bližini pa je opazil Zaglobo, ki se je hotel, očividno z Rowlandom vred, poslužiti prvega čolna za prevoz na kopno.

Rowland se je z kovčgom v roki spustil po parnikovem stopnišču. Tam spodaj je tesno ob parniku bil pripravljen čoln. Veslači je iztegnil svojo roko, da bi zgrabil Rowlandovo prtljago. V tem trenutku pa se je nekaj čudovitega pripetilo. Nikdo ni opazil, kaj je pravzaprav bilo. Rowlandov kovčeg je priletel v čoln in v naslednjem trenutku je Rowland treščil v morskno gladino, kakor je bil dolg in širok. S parnikovega krova se je razlegel krik. Dame v kajuti so ob vik in krik na krovu prihitele na krov, kjer so zaslišale od vseh strani klice »na po-

moč«. Mornarji so takoj vrgli proti Rowlandu, ki pa je kmalu izginil pod površino, rešilne pasove, potniki pa so v velikem neredu pritisnili proti ograji na krovu, hoteč opazovati, kaj se je zgodilo. Gospa Rancova je obstala ob vrhu stopnišča, Katinka pa se je prerinila skupaj s Hermiono čisto naprej. Takoj je premotrila položaj in spoznala, da Rowlanda nikjer ni.

Hermiona je izginila, toda ne k matri, marveč na mesto, kjer je bila popolnoma sama in kjer bi nikdo ne mogel opaziti, kako se trese po vsem telesu.

»Medtem ni bilo Rowlanda nikjer videti. Mnogo čolnov je pokrivalo morsk gladino in potnikov se je lotil strah, da je nemara utonil. Mornarji so na čolnih hiteli na vse strani, da bi rešili Rowlanda. Nastali so trenotki največje napelosti in nervoznosti.

Tedaj pa je Hermiona nenadoma kriknila. Iztegnila je svojo desnico proti obali, kjer se je na morsk gladini opazilo neko gibanje. Kmalu se je v jasnih obrih prikazala glava in mornarji so hiteli v dotično smer, da rešijo Rowlanda.

Končno so ga, vsega onemolega in izčrpanega, vzdignili na čoln in ga prepekljali na kopno. Pristaniščni zdravniki so takoj stopili v akcijo in mu nudili okrepčilne pijače.

Zgoraj na krovu pa je Hermiona s sanjavi očmi in veselim smehljajem zrla predse. Doslej ni ničesar opazila v svoji okolici. Šele sedaj se je zavedala, da čuje v svoji bližini zvoke nekega tujega jezika. Pri Hermioni pa je že stala njena mačeha Katinka. Ozrla se je proti smeri, od koder so prihajali ti zvoki tujega jezika. Ta jezik ji je bil dobro znan — bila je ruščina.

Anglež ni mrtev sicer, toda njegove depeše bo menda težko čitati. Morate priznati, da sem zadevo precej spretno izpeljal,« je pripomnil St. Renée. (grof Meričev) knezu Voroncovu.

»Svojo napako ste po svojih močeh do pro popravili« je začela Katinka za svojim hrbtom. »Sedaj ne smete izgubiti nobenega trenutka več. Hitite, kolikor morete, proti Čadaldži. Morate za vsako ceno skozi turške poštojanke!«

Bil je strogi glas kneza Voroncova.

Manufakturno blago

629

po tovarniških cenah dobite samo v

Češkem manjčinu Maribor, Ulica 10. oktobra

Dunajski velesejem

7. — 13. marca 1937.

Tehnična in poljedelska razstava
do 14. marcaNajvečji trg srednje Evrope
razstavljalci iz 19 držav
kupci iz 72 dežel

Nobenega vizuma! S sejmsko izkaznico in potnim listom prost prehod meje v Avstrijo. — Ogerski prehodni vizum se izda proti predložitvi sejmske izkaznice na meji. — Znatne vozne olajšave na jugoslovanskih, ogerskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, na Jadranskem morju, kakor tudi v zračnem prometu.

Vsakovrstna pojasnila in sejmske izkaznice (a Din 50) dobite pri

WIENER MESSE A.G. WIEN VII

in pri častnem zastopstvu v Mariboru:

Podružnica Ljubljanske kreditne banke, zastopstvo »Pulnik«, Aleksandrova c. 35

Pasajilnica

R. Z. Z. O. P.

MARIBOR, NARODNI DOM

USTANOVLJENA LETA 1882

Stanje hranilnih vlog blizu
60 milijonov Din - Rezervni
sklad nad 10 milijonov Din

*

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje

Sprejemem

DVE GOSPODIČNI
na solčno stanovanje in do-
bro meščansko hrano. Naslov
v upravi. 692

Iščem štirisočno

STANOVANJE
s kopalnico itd. za apr. ali
maj. Ponudbe pod »št. 9966«
na upravo »Večernika«. 806

GOSPODA

sprejemem na stanovanje in
hrano Poseben vhod. Stri-
tarieva 37. 820

STANOVANJE.

sobo in kuhinjo v Studencih,
bližina mesta, oddam takoj.
Poizve se v Smetanovi ulici
50. 836

GRAJSKA KLET

Znižane cene, godba opu-
ščena.
Prvovrstna vina:
dalmatinsko črno 10.—
sortiran domači rizling 12.—
specijalni muskatni sil.
vanec 15.—
Izborna kuhinja.
Vsako nedeljo zvečer
pečeni odojek 10.—
Dnevno različni, čevap-
čiči 4.—
Morske ribe in razne specija-
litete.
Priporoča se restavratore
GRGA BASLETIČ.

STANOVANJE

sobo in kuhinjo, takoj od-
dam. Pobrežje, Gubčeva 6.
844

Pouk

V POUČEVANJE

violino in harmonike sprej-
mem še več učencev-začet-
nikov. Vprašati: Tattenbach-
ova ulica 18, pritličje, levo.
842

Službo išče

20-LETNO DEKLE

pridno in pošteno, išče služ-
bo kot pomoč v gospodinj-
stvu k boljši družini. Nastop
1. marca. Naslov v upravi
»Večernika«. 832

ŠIVILJSKA POMOČNICA

išče zaposlitve. Naslov v upra-
vi »Večernika«. 785PRVOVRSTNA PRODA-
JALKAz desetletno prakso, dobrimi
referencami, vsestransko ver-
zirana, zmožna slovenskega,
nemškega in srbohrvaškega
jezika, išče zaposlitve naj-
raje v manufakturni, modni
ali trgovini ročnih del. Na-
stop takoj. Ponudbe prosim
pod »Resna in zanesljiva«.
841

Službo dobi

SOLEPROSTO DEKLICO

iščemo za pol dneva. Ponud-
be na upravo »Večernika«
pod »Učenka«. 812

PRAKTIKANTINJA

začetnica za pisarno veletrgo-
vine se išče. V poštvi pride
samo rojena Hrvatica, ki ob-
vlada tudi v pisavi popo-
noma hrvaški jezik. Prednost
imajo one, ki obvladajo še
slovenski in nemški jezik. Po-
nudbe z navedbo, kdo so
starši, na upravo »Večernika«
pod »F. K. L. Maribor«. 788

VPOKOJENCA.

poročenega, ki bi opravljal
službo gozdnega čuvaja ter
ima veselje do ekonomije,
sprejemem. Pismene ponudbe
pod »Pohorje« na upravo »Ve-
černika«. 773

NATAKARICO

s kavcijo Din 2000.— sprej-
mem. Ponudbe pod »Dobra
gostilna« na upravo. 814

SOBO ODDAM.

Tattenbachova 20-I, desno.
804

Lepo, sončno

SOBO

opremljeno, v bližini carinar-
nice na Meljskem hribu od-
dam boljšemu gospodu. Na-
slov v upravi »Večernika«.
816

SOBO IN KUHINJO

oddam. Tržaška cesta 57.
795

SOBO IN KUHINJO

oddam. Tržaška cesta 1.
zraven gostilne Žohar. 821

GOSPODU

oddam sobo s hrano. Franko-
panova 12-I. 811

Lepo, sončno, opremljeno

SOBO

separiran izhod na stopnišče
tako oddam. Vprašati Raz-
lagova ulica 25-I, levo. 813

Stanovanje

SUHO STANOVANJE

sobo in kuhinjo, iščem. Naslov
v upravi. 780

Sprejemem na

STANOVANJE IN HRANO

tovarniškega delavca ali de-
lavko. Naslov v upravi. 797Ob lepih
zimskih dnevihnapravi radi vsebujočega evercita
NIVEA-CREMA Vašo kožo gladko,
svežo in odporno.

62

Čitajte in naročajte

Večernik!

Oglašujte v Ve-
černiku, ki je edini
obmejni slovenski
dnevnik.

Najcenejši dnevnik!

Stane mesečno samo Din 10.—

V 59. letu je preminula danes naša zlata mama, stara mama, teta,
tašča itd., gospa

Marija Veras

roj. Volavšek

zasebnica.

Pogreb nepozabne bo v ponedeljek, dne 22. februarja ob 16. uri na
mestnem pokopališču na Pobrežju.Sv. maša zadušnica bo darovana v torek, 23. februarja ob 7. uri v
magdalenski cerkvi.

Maribor, Ljubljana, Zagreb, Beograd, dne 20. februarja 1937

845

Žalujoče rodbine: Veras, Siranko, Tipel, Čučman.

RANILNICA

DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso
svojo davčno močjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantnoSprejema vloge in knjižice na tekoči račun
po najugodnejšem obrestovanjuPodružnica: CELJE nasproti pošte, prej
Južnoštajerska hranilnica